

VR 2019 0504 DOC.0472/1TER

DE VLAAMSE MINISTER VAN WELZIJN, VOLKSGEZONDHEID EN GEZIN

TERNOTA AAN DE LEDEN VAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft: Ontwerpbesluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van het Subsidiebesluit van 22 november 2013, wat betreft het toelaten van verschillende prijssystemen in een kinderopvanglocatie met het systeem inkomenstarief, en tot wijziging van artikel 8 van het Procedurebesluit van 9 mei 2014

Principiële goedkeuring

Bijlagen:

- het ontwerpbesluit;
- het advies van de Inspectie van Financiën d.d. 12 maart 2019;
- het begrotingsakkoord van 5 april 2019.

1. INHOUDELIJK

1.1 Situering

Bij besluit van de Vlaamse Regering van 16 juni 2017 werd een experiment in de regelgeving gebracht binnen het systeem inkomenstarief. Er werden meer bepaald artikels ingevoegd in het Subsidiebesluit van 22 november 2013 die het mogelijk maakten dat een organisator niet voor alle kinderopvangplaatsen op zijn kinderopvanglocatie moest werken volgens het systeem inkomenstarief.

Dit experiment maakte het dus mogelijk om verschillende prijssystemen naast elkaar te hebben binnen één kinderopvanglocatie, weliswaar binnen een beperkte groep organisatoren die daarvoor een afwijking kregen van Kind en Gezin en binnen bepaalde voorwaarden. Naar de betrokken gezinnen toe was een vrije prijs mogelijk voor schriftelijke overeenkomsten die in het kader van het experiment gesloten of aangepast werden voor 1 april 2018 en dit tot het opvangen kind naar de basisschool gaat, of, als het kind niet naar de basisschool gaat, tot het kind drie en een half jaar is. Dit betekent dat het experiment ten einde loopt als deze kinderen niet meer worden opgevangen.

Evaluatie van het experiment zou een beslissing mogelijk maken om deze richting al dan niet te bestendigen. Met voorliggend besluit wordt de bestendiging voorgesteld en gaat het experiment over in een structurele regelgeving, met ingang van 1 januari 2020. Vanaf dan zal een organisator in zijn kinderopvanglocatie waarvoor hij de subsidie voor inkomenstarief ontvangt aan ouders een vrije prijs kunnen vragen voor de plaatsen waarvoor hij van Kind en Gezin geen subsidie ontvangt.

De organisator zal aan de voorwaarden moeten voldoen die voorliggend besluit bepaalt en die onder meer peilen naar zijn competentie/bestuursvoerend vermogen. Dat is cruciaal, gezien net die competentie maakt of vrije prijs naast inkomenstarief binnen één kinderopvanglocatie kan werken, zowel naar de betrokken gezinnen toe als naar de overheid toe.

1.2 Samenvatting en artikelsgewijze toelichting

Artikel van voorliggend ontwerpbesluit	Rechtsgrond decreet 20 april 2012 houdende de organisatie van kinderopvang van baby's en peuters
Art. 1	Definities
Art. 2	Art. 12, §1, tweede lid
Art. 3	Materiële rechtzetting
Art. 4	Art. 12, §1, tweede lid
Art. 5	Art. 12, §1, tweede lid
Art. 6	Art. 8, §3 en Art. 12, §1, tweede lid
Art. 7	Art. 12, §1, tweede lid Art 6, §1, 2° en Art 12 van het Decreet van 30 april 2004 tot oprichting van het intern verzelfstandigd agentschap met rechtspersoonlijkheid Kind en Gezin: aanvullende rechtsgrond voor het nieuwe artikel 27/1, vierde lid.
Art. 8	Art. 14
Art. 9	Art. 12, §1, tweede lid
Art. 10	Art. 12, §1, tweede lid
Art. 11	Art. 4, laatste lid

Wijzigingen Subsidiebesluit

Artikel. 1.

Voorliggend besluit voert de mogelijkheid in voor organisatoren met kinderopvanglocaties waarvoor ze slechts voor een deel van de plaatsen de subsidie voor inkomenstarief ontvangen, voor de andere vergunde plaatsen zonder subsidie een vrije prijs te vragen aan de gezinnen.

Dit heeft tot gevolg dat er een onderscheid gemaakt moet worden tussen opgevangen kinderen waarvoor met het systeem inkomenstarief gewerkt wordt en opgevangen kinderen waarvoor een vrije prijs geldt. De aanpassing van de definitie van opgevangen kind in artikel 1, 13° is noodzakelijk om dat onderscheid in voorliggend besluit te kunnen maken.

Art. 2.

Artikel 21 van het Subsidiebesluit bevat de subsidievoorwaarden voor de subsidie voor inkomenstarief. Punt 3° bevatte het principe dat de subsidievoorwaarden gelden voor alle kinderopvangplaatsen van die kinderopvanglocatie.

Aangezien voorliggend besluit het mogelijk maakt dat een organisator boven op zijn subsidieerbare plaatsen met subsidie voor inkomenstarief nog vergunde plaatsen zonder de subsidie voor inkomenstarief realiseert waarop hij dan een vrije prijssysteem mag toepassen, moet dit principe genuanceerd worden. Het zal het ook mogelijk maken om in de toekomst bij uitbreidingsrondes rekening te kunnen houden met het feit dat organisatoren die trap 1 aanbieden en bij uitbreidingsrondes een beperkt aantal inkomensgerelateerde plaatsen toegekend krijgen, de vrije prijs kunnen blijven hanteren voor de overige plaatsen.

Meer bepaald verduidelijkt dit artikel dat dit principe niet geldt voor de subsidievoorwaarde dat een organisator een bezetting van 80% moet behalen. Dat bezettingspercentage geldt dus alleen op de plaatsen waarvoor de organisator de subsidie voor inkomenstarief ontvangt. Ook de voorwaarde uit artikel 24 van het Subsidiebesluit van 22 november 2013 is voor deze organisator niet van toepassing.

Voor de andere subsidievoorwaarden blijft wel het algemeen principe gelden aangezien deze betrekking hebben op de algemene dienstverlening naar de gezinnen toe in een gesubsidieerde opvang en aangezien de subsidie net tot doel heeft de toegankelijkheid van de hele kinderopvang te verhogen.

Art. 3.

Dit artikel bevat een rechtzetting van verwijzing naar een artikel aangezien sinds vorige aanpassingen van het Subsidiebesluit artikel 36/1 het laatste artikel is dat het systeem inkomenstarief regelt en niet artikel 36.

Art. 4.

Artikel 18 van het Subsidiebesluit regelt het bedrag van de subsidie voor inkomenstarief en op welke manier dit berekend moet worden.

Door de invoering van het combineren van twee prijssystemen in een locatie waar subsidie voor inkomenstarief betaald wordt, heeft dit gevolgen voor de subsidieberekening. Het is immers niet de bedoeling dat de organisator subsidies ontvangt voor de prestaties waar hij niet werkt met het systeem inkomenstarief.

Dit wordt dan ook toegevoegd in artikel 18, tweede lid, 2°.

Art. 5.

Dit artikel bevat een rechtzetting van verwijzing naar een artikel aangezien sinds vorige aanpassingen van het Subsidiebesluit artikel 36/1 het laatste artikel is dat het systeem inkomenstarief regelt en niet artikel 36.

De wijziging van de definitie van opgevangen kind heeft bovendien tot gevolg dat de bezettingsberekening, zoals geregeld in artikel 21 afgestemd wordt op een mogelijke werking met een combinatie van prijssystemen. Artikel 21 bepaalt na voorliggende aanpassing dat alleen rekening gehouden wordt met de prestaties van de opgevangen kinderen voor wie het inkomenstarief betaald wordt en niet met de prestaties van de kinderen voor wie een vrije prijs geldt.

Art. 6.

Dit artikel bevat een rechtzetting van verwijzing naar een artikel aangezien sinds vorige aanpassingen van het Subsidiebesluit artikel 36/1 het laatste artikel is dat het systeem inkomenstarief regelt en niet artikel 36.

Het uitgangspunt van het systeem voor inkomenstarief was dat dit voor alle kinderopvangplaatsen toegepast moest worden. Een organisator die dus op een bepaalde locatie meer vergunde dan subsidieerbare plaatsen met subsidie voor inkomenstarief heeft, moest tot nu toe verplicht voor alle plaatsen het systeem inkomenstarief toepassen.

Het tweede lid van artikel 27 van het Subsidiebesluit voorzag al enkele mogelijke uitzonderingen. Voorliggend artikel voegt nog een derde uitzondering toe. Door voorliggende wijziging krijgt de organisator de keuze om voor de plaatsen die vergund maar niet subsidiebaar zijn met de subsidie voor inkomenstarief al dan niet met het systeem inkomenstarief te werken.

De mogelijkheid tot combinatie van twee prijssystemen (inkomenstarief en vrije prijs) is niet mogelijk voor organisatoren die werken met kinderbegeleiders die werken in het sociaal statuut van de aangesloten onthaalouder. Het specifieke sociaalrechtelijke statuut werd toegekend aan de voormalige diensten voor onthaalouders die volledig erkend en gesubsidieerd waren en waar iedereen een prijs op basis van het inkomen betaalde. Aangezien dat statuut een afwijking is van de standaard sociaalrechtelijke regels, is het raadzaam aan de context waarin deze onthaalouders werken geen te drastische wijzigingen aan te brengen, om te vermijden dat dit onder druk komt te staan.

Art. 7.

Waar in artikel 27, tweede lid van het Subsidiebesluit de keuzemogelijkheid ingevoerd wordt voor organisatoren om voor vergunde niet subsidieerbare plaatsen niet te werken met het inkomenstarief, regelt dit artikel dat een organisator in dat geval ervoor kan kiezen om een vrije prijs te vragen.

Die mogelijkheid om een vrije prijs te vragen, geldt dus alleen voor die uitzondering en niet voor het geval waar een organisator het systeem inkomenstarief niet toepast bij het wennen of voor kinderen die dicht verwant zijn. Voor deze kinderen mag er niets gevraagd worden.

Voorliggend besluit bepaalt nog een aantal voorwaarden waaraan de organisator moet voldoen als hij een combinatie prijssystemen wil invoeren. De organisator moet ervoor zorgen dat hij:

- 1° voldoende beleidsvoerend vermogen heeft om in de locatie met een combinatie van twee prijssystemen te werken. Deze voorwaarde wordt ingevoerd aangezien het proefproject uitgewezen heeft dat het werken met twee prijssystemen een complex gegeven vormt, dat goed doordacht en met de nodige competenties moet aangepakt worden;
- 2° een duidelijk beleid heeft uitgewerkt over zijn aanpak bij het hanteren van twee prijssystemen in zijn kinderopvanglocatie in het algemeen, en het gebruik van de vrije prijs. Dit alles moet hij opnemen in het huishoudelijk reglement. Daarin moet hij eveneens de mogelijkheid en de criteria voor gezinnen om door te schuiven van vrije prijs naar het systeem inkomenstarief of omgekeerd toelichten. Het is immers belangrijk dat een organisator hier op voorhand goed over nadenkt en dat er transparantie is voor gezinnen van voor de start van de opvang. Wat het doorschuiven van vrije prijs naar IKT (en omgekeerd) betreft, bracht het experiment immers aan het licht dat dit uitdrukkelijk door de ouders wordt gevraagd (en toegepast) en dat dit ook door de organisatoren uit de buurt van de proeflocaties als goede manier om IKT mix te organiseren naar voor wordt geschoven. Het voorkomt dat kinderen van opvangmilieu moeten veranderen omwille van de prijs;
- 3° met elke contracthouder voor een bepaald kind slechts één schriftelijke overeenkomst heeft waarbij niet gelijktijdig met het systeem inkomenstarief en met een vrije prijs kan gewerkt worden. Deze voorwaarde houdt het administratief en organisatorisch eenduidig voor ouders, organisator en subsidiërende overheid. Het voorkomt ook mogelijke fraude;
- 4° voor alle opgevangen kinderen met inkomenstarief en alle opgevangen kinderen met vrije prijs een zelfde dienstverlening biedt. Het moet absoluut duidelijk zijn voor gezinnen dat zij bij eenzelfde organisator, eenzelfde aanbod genieten, ongeacht hun financiële mogelijkheden;
- 5° op de subsidieerbare plaatsen met subsidie voor inkomenstarief voorrang geeft aan de kinderen uit gezinnen die ook meetellen om de aanwezigheid van 20% van de voorrangsgroepen te berekenen. Het is immers de bedoeling dat de gezinnen die het systeem inkomenstarief het meest nodig hebben, bij voorrang naar die plaatsen kunnen doorschuiven. Het systeem inkomenstarief is bedoeld om de toegankelijkheid van de kinderopvang zeker voor die gezinnen te verhogen. Dit betekent concreet dat als er een plaats met subsidie voor inkomenstarief vrij komt de kans bestaat dat een nieuw gezin dat voldoet aan minstens twee van de voorrangscriteria naar deze plaats gaat en niet een gezin dat reeds in de opvang zit op een plaats met vrije prijs, dat niet aan twee van de voorrangscriteria voldoet. Dit laatste gezin zal immers meer in staat zijn om deze vrije prijs te betalen, dan het gezin dat aan minstens twee criteria voldoet.

Rond beleidsvoering (en de andere criteria) zal Zorginspectie de inspectie voeren en Kind en Gezin de handhaving. Natuurlijk zal rond dergelijk inhoudelijk niet onmiddellijk hard gehandhaafd worden (tenzij bij zeer ernstige inbreuken). Kind en Gezin zal de dialoog aangaan met de betrokken organisatoren en allereerst toeleiden naar het ondersteuningsnetwerk kinderopvang, dat een methodologie rond beleidsvoerend vermogen zal ontwikkelen, alvorens verdere stappen in handhaving te overwegen.

Aangezien hier geregeld wordt dat voor bepaalde kinderen een vrije prijs gevraagd mag worden, zijn een aantal artikelen met betrekking tot de subsidie voor inkomenstarief voor die gezinnen niet van toepassing.

De plaatsen met subsidie voor dringende kinderopvang mogen alleen gerealiseerd worden op de plaatsen waarvoor de organisator subsidie voor inkomenstarief ontvangt en daar is dus geen vrije prijs mogelijk. Daarom wordt artikel 40/16 niet in het lijstje toegevoegd.

Tot slot bepaalt dit artikel dat Kind en Gezin kan beslissen om een organisator het gebruik van de uitzondering op het basisprincipe in artikel 27 eerste lid te ontzeggen. De uitzondering om niet te werken met het systeem inkomenstarief voor alle plaatsen, maakt deel uit van de subsidievoorwaarden.

Deze voorwaarden moeten nageleefd worden. Het is echter niet de bedoeling dat wanneer blijkt dat een organisator die gebruik maakt van het uitzonderingsregime maar de voorwaarden daartoe niet naleeft, zijn subsidies verliest. Dit zou zowel de organisator als de gezinnen onevenredig schaden, aangezien het werken met het systeem inkomenstarief an sich geen problemen stelt en voor de organisator en de gezinnen moet blijven verder lopen. Daarom wordt dus voorzien dat Kind en Gezin kan beslissen dat een organisator geen gebruik meer kan maken van de uitzondering. Dan valt de organisator dus terug op het basisprincipe van het subsidiesysteem.

Art. 8.

Aangezien het proefproject ten einde is en omgezet wordt in een structureel systeem, mogen de artikelen 27/2 tot en met 27/6 opgeheven worden.

Art. 9.

Voor de subsidie voor flexibele gezinsopvang wordt verduidelijkt dat de subsidie voor flexibele gezinsopvang alleen betaald wordt voor de kinderen die opgevangen worden in het systeem inkomenstarief.

Daarnaast wordt ook de berekening van de subsidie aangepast aan de mogelijkheid van twee prijssystemen.

Art. 10.

Voor de subsidie voor ruimere openingsmomenten wordt verduidelijkt dat de subsidie berekend wordt op basis van de prestaties voor de kinderen die opgevangen worden in het systeem inkomenstarief.

Wijzigingen Procedurebesluit van 9 mei 2014

Art. 11.

Het is noodzakelijk dat Kind en Gezin zicht heeft op de werking van de organisator en op het feit of hij al dan niet een combinatie van prijssystemen toepast. Dit heeft immers impact op de bezettingsberekening en de opvolging van de andere subsidievoorwaarden. Daarom moet een organisator in het kader van een aanvraag vergunning bijkomend vermelden voor hoeveel plaatsen hij zal voldoen aan de subsidievoorwaarden.

Als de organisator hier wijzigingen aanbrengt, zal hij dit ook moeten melden aan Kind en Gezin op basis van het bestaande artikel 7 van het Procedurebesluit van 9 mei 2014.

Art. 12.

Dit besluit treedt in werking op 1 januari 2020. Deze datum wordt gekozen vanuit goed bestuur zodat zowel overheid als organisatoren zich goed kunnen voorbereiden op de start van dit systeem.

Op 1 januari 2020 kunnen de organisatoren dan aan de slag gaan met het gecombineerd systeem. Ze kunnen dit in de eerste plaats doen voor nieuwe kinderen. De bestaande overeenkomsten met een inkomenstarief lopen gewoon verder. Het betreft immers een wederkerige overeenkomst die niet eenzijdig kan gewijzigd worden.

Het is wel mogelijk dat gezinnen die al een contract hebben en het inkomenstarief betalen zelf vragende partij zijn om een vrije prijs te betalen omdat dit voor hen financieel interessanter is. De organisator zal die vraag van gezinnen moeten bekijken op basis van zijn uitgetekend beleid. Er moet uiteraard akkoord zijn langs beide kanten om een lopend contract te wijzigen.

Art. 13. De Vlaamse minister, bevoegd voor de bijstand aan personen, is belast met de uitvoering van dit besluit.

2. WEERSLAG VAN HET VOORSTEL OP DE BEGROTING VAN DE VLAAMSE GEMEENSCHAP

2.1 Financiële weerslag van het voorstel (en vereiste kredieten)

De impact van IKT mix op het budget van de Vlaamse overheid is moeilijk in te schatten, aangezien het niet te voorspellen valt hoeveel organisatoren in dit systeem zouden instappen.

Anderzijds zou het werken met IKT mix een verschuiving kunnen meebrengen van het aantal kinderen van ouders met een lager inkomen naar plaatsen met IKT wat zou betekenen dat de subsidie die Kind en Gezin moet uitkeren voor deze locatie stijgt. Aangezien er meer plaatsen aan niet-inkomenstarief worden toegekend, zou dit mogelijk ook een effect kunnen hebben op de toekenning van de kinderopvangtoeslag.

Door het systeem van IKT mix te veralgemenen kan het duurzaam ondernemen in de kinderopvang een duwtje in de rug krijgen. Sociale ondernemers die de mogelijkheid hebben om extra opvangplaatsen te realiseren zullen niet meer beperkt worden en kunnen dat doen met extra opvangplaatsen aan vrije prijs.

2.2 Inspectie van Financiën

Het advies van de Inspectie van Financiën met referentienummer JVE/AVP/19/0125 werd verleend op 12 maart 2019.

De Inspectie van Financiën stelt dat het begrotingsakkoord vereist is.

2.3 Begrotingsakkoord

Het gunstig begrotingsakkoord werd bekomen op 5 april 2019. De budgettaire weerslag wordt opgevangen binnen het beleidsdomein Welzijn, Volksgezondheid en Gezin en zal geen aanleiding kan geven tot meervragen in de toekomst. Op het monitoringscomité van het Groeipakket zal duidelijk aangetoond worden welke impact de bijkomende capaciteit met vrije dagprijs heeft op de evolutie van de uitgaven van de kinderopvangtoeslag. Het betreft immers een erkende kostendrijver waarvan het uitgavenritme versneld wordt.

3. WEERSLAG VAN HET VOORSTEL OP DE LOKALE BESTUREN

- 1 personeel: het voorstel heeft geen weerslag op gebied van personeelsinzet;
- 2 werkingsuitgaven: het voorstel heeft geen weerslag op de lopende uitgaven van de lokale besturen;
- 3 investeringen en schulden: het voorstel heeft geen investeringen als gevolg;
- 4 ontvangsten: het voorstel heeft geen bijkomende ontvangsten als gevolg;
- 5 conclusie: het voorstel heeft geen weerslag op de lokale besturen.

4. WEERSLAG VAN HET VOORSTEL OP HET PERSONEELSBESTAND EN DE PERSONEELSBUDGETTEN

Het voorstel van beslissing heeft geen weerslag op het personeelsbestand en op het personeelsbudget, zodat het akkoord van de Vlaamse minister, bevoegd voor de bestuurszaken, niet vereist is.

5. KWALITEIT VAN DE REGELGEVING

5.1 Wetgevingstechnisch en taalkundig advies

Het bijgaande ontwerpbesluit van de Vlaamse Regering werd aangepast aan het wetgevingstechnisch en taalkundig advies nr. 2019/114 van 7 maart 2019.

5.2 RIA

De onderbouwing van het dossier, zoals afwegingen of motivering, is verweven doorheen de andere rubrieken van de nota.

5.3 Zorginspectie

Zorginspectie werd geconsulteerd over voorliggend ontwerp van besluit. Het voorliggend voorstel heeft nauwelijks impact op de werking van Zorginspectie.

6. VOORSTEL VAN BESLISSING

De Vlaamse Regering beslist:

- 1° haar principiële goedkeuring te hechten aan het bijgaande ontwerpbesluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van het Subsidiebesluit van 22 november 2013, wat betreft het toelaten van verschillende prijssystemen in een kinderopvanglocatie met het systeem inkomenstarief, en tot wijziging van artikel 8 van het Procedurebesluit van 9 mei 2014;
- 2° de Vlaamse minister, bevoegd voor Welzijn, Volksgezondheid en Gezin te gelasten over voornoemd ontwerpbesluit van de Vlaamse Regering het advies in te winnen van de Raad van State, met verzoek het advies mee te delen binnen een termijn van 30 dagen, met toepassing van artikel 84, §1, eerste lid, 2°, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State.

De Vlaamse minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin

Jo VANDEURZEN